

Povoljnija kretanja uz rastuće nezivjesnosti*

Blagi rast BDP-a u drugom tromjesečju

Bruto domaći proizvod je u drugom tromjesečju 2011. godine bio veći za 0,8 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Analiza desezoniranih podataka na tromjesečnoj razini također ukazuje na blagi oporavak ukupne aktivnosti u drugom tromjesečju. Nakon što se u prvom tromjesečju 2011. godine BDP smanjio za 0,4 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, u drugom se tromjesečju povećao za 0,7 posto. Ukupna su kretanja najvećim dijelom bila uvjetovana oporavkom osobne i državne potrošnje, povećanjem izvoza i smanjenjem uvoza. S druge strane, negativan doprinos ukupnim gospodarskim kretanjima dale su investicije.

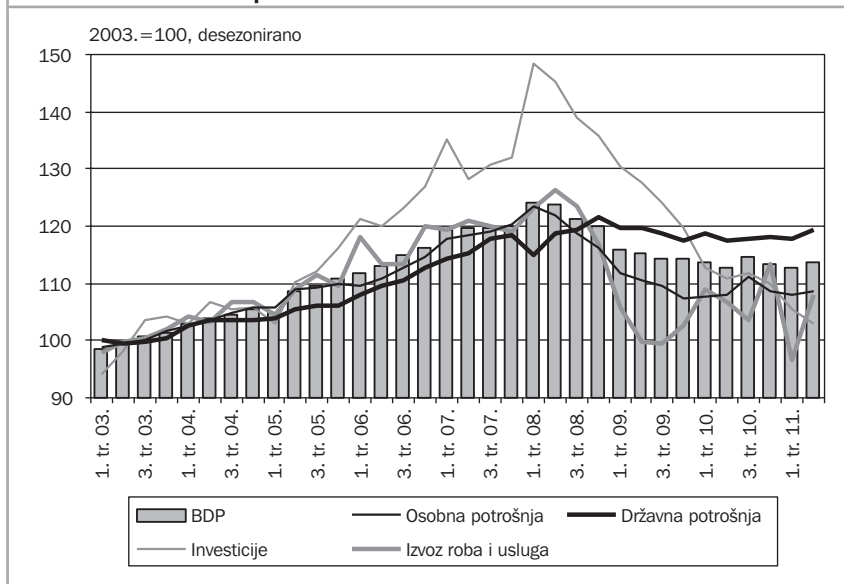
Osobna je potrošnja u drugom tromjesečju 2011. godine bila veća za 0,6 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Blagi porast osobne potrošnje potvrđuje i analiza desezoniranih podataka na tromjesečnoj razini. Izdaci za osobnu potrošnju su u četvrtom tromjesečju 2010. godine bili manji za 2,1 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, u prvom tromjesečju 2011. godine za 0,6 posto, dok su se u drugom tromjesečju povećali za 0,5 posto. Pozitivan doprinos kretanju osobne potrošnje u drugom tromjesečju dali su dobar početak turističke sezone i oporavak realnog prometa u trgovini na malo. Nasuprot tome, nepovoljna kretanja na tržištu rada, popraćena rastom nezaposlenosti i pesimističnim očekivanjima sektora stanovništva, i dalje imaju negativne učinke na osobnu potrošnju.

* Prilog su pripremili Tanja Broz, Goran Buturac, Ivana Rašić Bakarić, Sunčana Slijepčević (Ekonomski institut, Zagreb), Dinko Pavuna i Dragica Šmilaj (Ministarstvo financija Republike Hrvatske).

Državna je potrošnja u drugom tromjesečju 2011. godine zabilježila međugodišnji rast od 1,7 posto. Promotri li se desezonirani podaci, primjećuje se kako je nakon kratkotrajnog smanjenja državne potrošnje u prvom tromjesečju, u drugom tromjesečju 2011. godine zabilježeno njeno ponovno povećanje. Državna se potrošnja u četvrtom tromjesečju 2010. godine povećala za 0,3 posto u odnosu na prethodno, u prvom se tromjesečju 2011. godine smanjila za 0,3 posto, da bi se u drugom tromjesečju ponovno povećala za 1,2 posto.

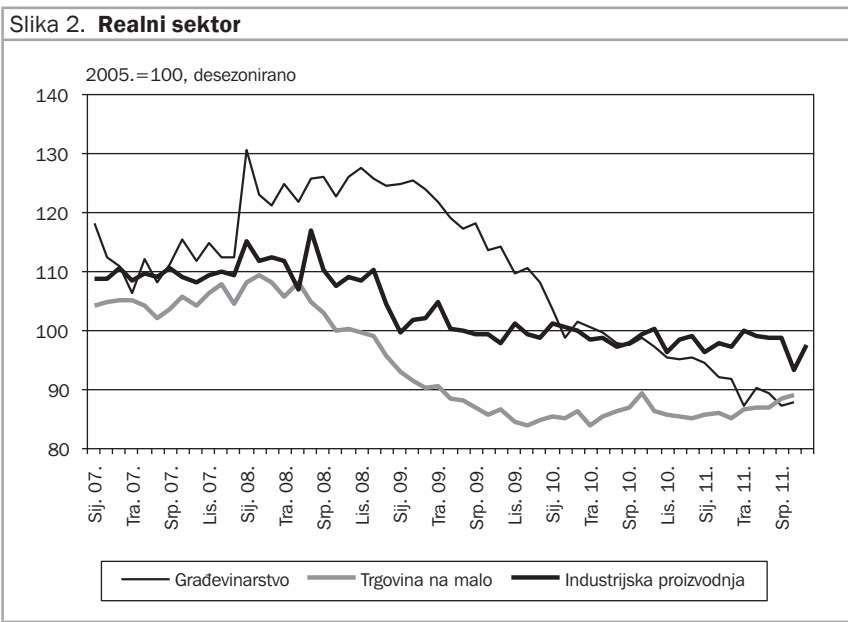
S međugodišnjim padom od 7,3 posto u drugom tromjesečju 2011. godine investicije su dale značajan negativan doprinos ukupnim gospodarskim kretanjima. Analiza desezoniranih podataka također ukazuje na nepovoljna kretanja investicijske aktivnosti. Tako je u četvrtom tromjesečju 2010. godine razina investicija bila manja za 1,8 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, u prvom tromjesečju 2011. godine za 3,9 posto, a u drugom za 2,5 posto. Spomenuta su kretanja najvećim dijelom određena negativnim trendovima u građevinarstvu.

Slika 1. **Bruto domaći proizvod**

Napomena: Desezonirano metodom X11ARIMA (Statistics Canada).
 Izvor za originalne podatke: Državni zavod za statistiku.

intermedijarnih dobara. Uz slabu domaću potražnju, spori oporavak najbliže i gospodarski najrazvijenije ekonomske strukture (EU-a) uvelike utječe na opisana kretanja u industriji. K tomu valja pridodati i nedovoljnu izveznu orijentiranost domaćeg gospodarstva. Kako se u narednim mjesecima još uvijek ne vidi snažniji oporavak domaće potražnje, inozemna potražnja preostaje jedini izvor priželjkivanog industrijskog rasta.

Napomena: Desezonirano metodom X11ARIMA (Statistics Canada).
 Izvor za originalne podatke: Državni zavod za statistiku.

Nastavak recesije u građevinarstvu

Iako je građevinarstvo u kolovozu zabilježilo blagi rast aktivnosti, usporedba kretanja u prvih osam mjeseci na međugodišnjoj razini potvrđuje nastavak recesije u ovoj djelatnosti. Tako je obujam građevinskih radova u prvih osam mjeseci ove godine bio manji za 9,9 posto u odnosu na isto razdoblje 2010. Recesija se najviše očituje u slaboj potražnji za nekretninama, značajnom usporavanju investicijske aktivnosti te izostanku novih infrastrukturnih projekata koje financira država. Smanjenje potražnje za nekretninama

Pozitivna kretanja u turizmu

Analiza kretanja broja dolazaka i noćenja turista u prvih osam mjeseci ove godine govori u prilog uspješnoj turističkoj sezoni. U tom su razdoblju turistički dolasci povećani za 6,8 posto na međugodišnjoj razini, a noćenja za 6,1 posto. Pozitivnim su kretanjima najviše pridonijeli strani turisti koji su ostvarili 91,1 posto od ukupnog broja noćenja. Noćenja su stranih gostiju u prvih osam mjeseci bila veća za 6,4 posto u odnosu na isto razdoblje 2010., a domaćih gostiju za 2,4 posto. Uzroke rasta noćenja stranih turista prvenstveno treba tražiti u gospodarskom oporavku naših najemitivnijih tržišta. Eskalacija dužničke krize i razvoj nesigurnosti u pojedinim konkurentskim odredištima poput Grčke dodatno su pridonijeli većoj potražnji za domaćim turističkim uslugama. U strukturi noćenja stranih turista tradicionalno su najviše sudjelovali turisti iz Njemačke (21,4 posto), Slovenije (12,4 posto), Italije (9,7 posto) i Austrije (8,5 posto). Pozitivna kretanja u turizmu imaju iznimnu važnost za ukupna gospodarska kretanja, što je naročito izraženo u uvjetima gospodarske krize. Osim doprinosa kroz sezonsko zapošljavanje, turizam ima pozitivni učinak na kretanje BDP-a, deficit tekućeg računa bilance plaćanja i ostvarivanje proračunskih prihoda.

Slab izvoz roba

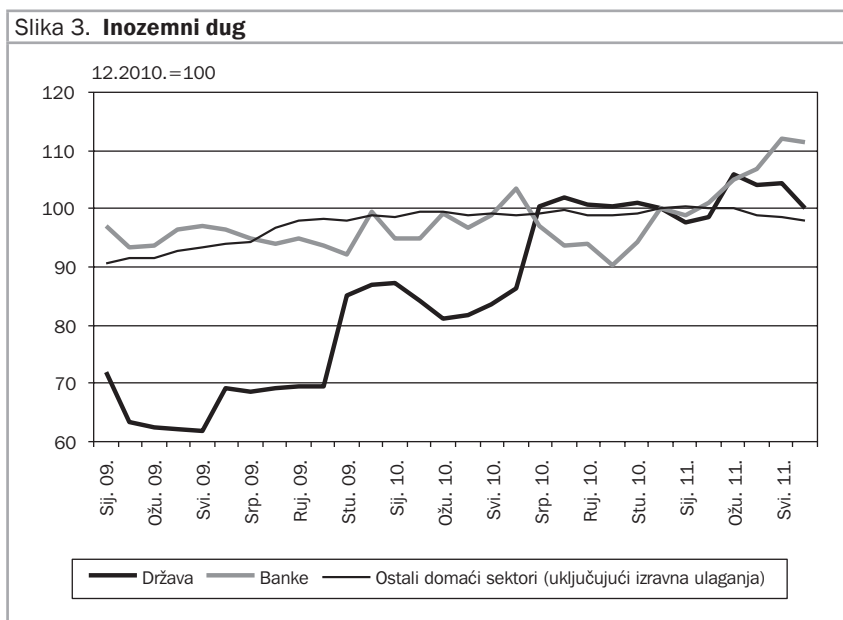
Ukupna se vanjskotrgovinska robna razmjena u razdoblju siječanj-kolovoz 2011. tek neznatno povećala na međugodišnjoj razini. Izvoz se roba, izražen u kunama, povećao za 2,7 posto, a uvoz za 0,7 posto. Pritom je u mjesecu kolovozu zabilježena najmanja razina izvoza još od siječnja 2009. godine. Promatrano prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, u prvih je osam mjeseci na međugodišnjoj razini zabilježeno povećanje izvoza kemikalija i kemijskih proizvoda, strojeva i uređaja, metala te koksa i rafiniranih naftnih proizvoda. Istovremeno su negativan doprinos ukupnim izvoznim kretanjima dali manji izvoz ostalih prijevoznih sredstava (najvećim dijelom brodova), sirove nafte i prirodnog plina te električne opreme. Na strani uvoza roba, u prvih se osam mjeseci ove godine na međugodišnjoj razini najviše

povećao uvoz sirove nafte i prirodnog plina, električne energije i plina te prehrambenih proizvoda. Nasuprot tome je zabilježeno značajno smanjenje uvoza strojeva i uređaja, računala, elektroničkih i optičkih proizvoda te električne opreme. Opisana su kretanja izvoza i uvoza roba u prvih osam mjeseci ove godine utjecala na smanjenje deficita robne razmjene Hrvatske s inozemstvom i to za 2,1 posto na međugodišnjoj razini. Pokrivenost je uvoza izvozom na kraju razdoblja siječanj-kolovoz 2011. iznosila 59,1 posto, dok je na kraju istoga razdoblja prethodne godine iznosila 57,9 posto.

Nova zaduženja banaka i države

Ukupni je inozemni dug svih domaćih sektora koncem lipnja ove godine bio za 3,2 posto veći u odnosu na isti mjesec 2010. Povećanje je inozemnih obveza u cijelosti uzrokovano rastom duga države i banaka. Pritom je drugo polugodište 2010. obilježeno značajnijim zaduživanjem države u inozemstvu, a prvo polugodište 2011. zaduživanjem banaka. Promatrajući dug državnog sektora na kraju lipnja ove godine, zapaža se rast od 16,2 posto na međugodišnjoj razini. Najveći dio toga povećanja dogodio se sredinom protekle godine kada se država, u cilju izbjegavanja rebalansa proračuna i plaćanja dospjelih obveza, odlučila na pojačana zaduživanja i na domaćem i na stranom tržištu. Tako je krajem lipnja izdala euro-obveznice u iznosu od 750 milijuna eura s dospijecom u 2018. godini, a u srpnju petogodišnju kunsku obveznicu u iznosu od 1,5 milijardi kuna te desetogodišnju obveznicu uz valutnu klauzulu u iznosu od 600 milijuna eura. Ova će zadnja zaduženja biti vidljiva u statistici javnog duga za drugo polugodište 2011. godine. U «Smjericama ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2012.-2014.» navodi se da bi se inozemni javni dug trebao povećati s 14,5 posto bruto domaćeg proizvoda u 2010. na 16,7 posto u 2011. godini. Istovremeno se očekuje da će se domaći javni dug povećati s 26,7 posto bruto domaćeg proizvoda u 2010. na 30,7 posto u 2011. godini. Nakon što je tijekom 2010. godine dug banaka bio relativno stabilan i bilježio tek manje oscilacije, u prvoj polovici 2011. došlo je do njegovog povećanja. Inozemna je zaduženost banaka na kraju lipnja bila za 11,5 posto veća nego na kraju 2010. godine. Pritom je rast zaduženosti

naročito bio izražen u drugom tromjesečju ove godine, pri čemu je došlo do povećanja i kratkoročnog i dugoročnog duga. Dug je ostalih domaćih sektora (uključujući izravna ulaganja) koncem lipnja 2011. bio manji za 2,0 posto u odnosu na kraj 2010. godine. Smanjenje duga ostalih domaćih sektora rezultat je smanjenja obveza po izdanim obveznicama i kreditnih zaduženja prema inozemstvu.

Izvor: Hrvatska narodna banka.

Povećanje nezaposlenosti...

Negativna kretanja na tržištu rada nastavila su se i u prvih osam mjeseci ove godine. U tom je razdoblju zaposlenost u prosjeku smanjena za 2,8 posto na međugodišnjoj razini. Najveće je smanjenje zaposlenosti zabilježeno u sektoru obrtnika i samostalnih profesija, i to za 5,1 posto, te u sektoru individualnih poljoprivrednika za 4,6 posto, dok se prosječan broj zaposlenih kod pravnih osoba smanjio za 2,2 posto. Analiza kretanja zaposlenosti kod pravnih osoba po djelatnostima pokazuje da su najveća smanjenja zaposlenosti zabilježena u djelatnostima vađenja sirove nafte i

prirodnog plina, građevinarstva te poslovanja nekretninama. Istovremeno je broj nezaposlenih osoba registriranih pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje porastao za 2,7 posto. Registrirana je stopa nezaposlenosti u kolovozu ove godine iznosila 16,7 posto, što je 0,4 postotna boda više nego u istom mjesecu prethodne godine.

... uz nastavak smanjenja realnih plaća

Prosječna je nominalna neto plaća isplaćena u srpnju ove godine iznosila 5.365 kuna (1.033 USD ili 723 EUR). U odnosu na isti mjesec 2010. godine, ona se nominalno povećala za 0,8 posto, a realno smanjila za 1,1 posto. Prosječna je nominalna neto plaća isplaćena u razdoblju siječanj-srpanj 2011. godine iznosila 5.375 kuna, što u odnosu na isto razdoblje prethodne godine predstavlja nominalni rast od 1,6 posto i realni pad od 0,3 posto. Analiza kretanja prosječnih neto plaća po djelatnostima pokazuje da su najveća smanjenja zabilježena u upravljačkim i savjetodavnim djelatnostima, ostalim stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima te u uredskim administrativnim djelatnostima. Istovremeno je najveće povećanje realnih neto plaća ostvareno u djelatnostima proizvodnje strojeva i uređaja, djelatnostima računalnog programiranja i savjetovanja te u djelatnosti proizvodnje metala.

Prividni porast kreditiranja stanovništva zbog slabljenja kune

Novčana masa (M1) bilježi stabilne stope rasta tijekom 2011. godine. Tako je prosječna međugodišnja stopa rasta u prvih osam mjeseci 2011. iznosila 4,3 posto, dok je u kolovozu bila nešto viša te je iznosila 5,4 posto. To su još uvijek relativno niske stope u odnosu na razdoblje prije recesije, kada je novčana masa u pojedinim mjesecima ostvarivala međugodišnji rast veći od 20 posto. Dvije trećine novčane mase čini depozitni novac, dok se jedna trećina odnosi na gotov novac izvan banaka. Zbog toga depozitni novac u većoj mjeri određuje smjer kretanja novčane mase. Međugodišnja

stopa rasta depozitnog novca u kolovozu je iznosila 4,8 posto, a gotovog novca izvan banaka 6,8 posto. I ukupna likvidna sredstva (M4), koja obuhvaćaju novčanu masu, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca, bilježe stabilne, ali još uvijek niske međugodišnje stope rasta. U kolovozu 2011. godine porasla su za 4,2 posto, dok su prosječno do kolovoza 2011. godine rasla po stopi od 3,7 posto. Može se opaziti da je došlo do blagog ubrzanja stope rasta u odnosu na prošlu godinu, kada je prosječna stopa rasta M4 do kolovoza 2010. godine iznosila 1,9 posto, odnosno gotovo upola manje. Pritom vrijedi spomenuti da je kretanje ukupnih likvidnih sredstava najvećim dijelom određeno kretanjem deviznih depozita, koji čine oko 60 posto tih sredstava i koji su porasli za 2,3 posto. Devizni depoziti većinom se sastoje od depozita u eurima, a tečaj kune prema euru je u kolovozu 2011. godini bio za 2,9 posto slabiji nego u istom mjesecu 2010. godine, što ukazuje da su devizni depoziti zapravo stagnirali.

Plasmani banaka su u kolovozu 2011. godine zabilježili nominalni međugodišnji porast od 6,8 posto. Veći se dio tog porasta dogodio zbog slabljenja kune prema euru i švicarskom franku. Tako su krediti stanovništvu u kolovozu 2011. godine ostvarili međugodišnji porast od 3,4 posto. No, kada se isključi utjecaj tečaja - deprecijacija kune u odnosu na euro za 2,9 posto i u odnosu na švicarski franak za 23,4 posto - krediti stanovništvu su zabilježili realni pad. Krediti uz valutnu klauzulu u švicarskim francima najzastupljeniji su kod stambenih kredita, a oni su se u kolovozu 2011. godine smanjili na međugodišnjoj razini za 3,5 posto, kada se isključi utjecaj tečaja.

Okvir 1. Međunarodno okruženje

Prvo su polugodište ove godine obilježila pozitivna gospodarska kretanja u Europskoj uniji. Ipak, potrebno je primijetiti da je u drugom tromjesečju zabilježena znatno slabija gospodarska aktivnost nego u prvom. Bruto domaći proizvod Europske unije (EU-27) je u drugom tromjesečju 2011. bio veći za 1,7 posto nego u istom razdoblju prethodne godine. Nakon povećanja od 0,7 posto u prvom tromjesečju u odnosu na prethodno tromjesečje, u drugom se tromjesečju bruto domaći proizvod EU-27 povećao za samo 0,2 posto. Kretanje je bruto domaćeg proizvoda EU-27 u drugom tromjesečju bilo obilježeno blagim povećanjem investicija i izvoza te smanjenjem državne i osobne potrošnje. Investicije su u drugom tromjesečju bile veće za 0,4 posto u odnosu na prethodno tromjesečje, a izvoz za 0,6 posto. Istovremeno se državna potrošnja smanjila za 0,1 posto, pa je država prvi put u razdoblju nakon gospodarske krize prestala poticati gospodarski oporavak. Također valja istaknuti da se prvi put nakon sedam uzastopnih tromjesečja rasta osobna potrošnja EU-27 smanjila u drugom tromjesečju 2011. godine, i to za 0,1 posto u odnosu na prvo tromjesečje. Takva se kretanja dijelom mogu objasniti većim oprezom potrošača i njihovim slabijim povjerenjem u stabilnost gospodarskog oporavka. Rast cijena također nije pridonio jačanju optimizma potrošača. Međugodišnja stopa inflacije je u rujnu ove godine dosegla razinu od 3,3 posto, dok je u istom mjesecu 2010. iznosila 2,3 posto. Povećanje je cijena najvećim dijelom uzrokovano rastom cijena goriva, loživog ulja, struje i plina. Europska središnja banka očekuje da će se i u nastavku godine inflacija zadržati na razini iznad 2,0 posto. U drugoj polovici ove godine može se očekivati tek umjerena gospodarska aktivnost EU-27. Ubrzavanju rasta ne pogoduju ni smanjenje povjerenja potrošača i poduzeća, relativno visoke cijene energenata, otežani uvjeti zaduživanja te nesigurnost na financijskim tržištima. Stoga su stručnjaci Međunarodnog monetarnog fonda smanjili prognoze rasta gospodarstva EU-27 za ovu i narednu godinu. Procjenjuju da će se bruto domaći proizvod EU-27 povećati za 1,7 posto u 2011. i za 1,4 posto u 2012. godini.

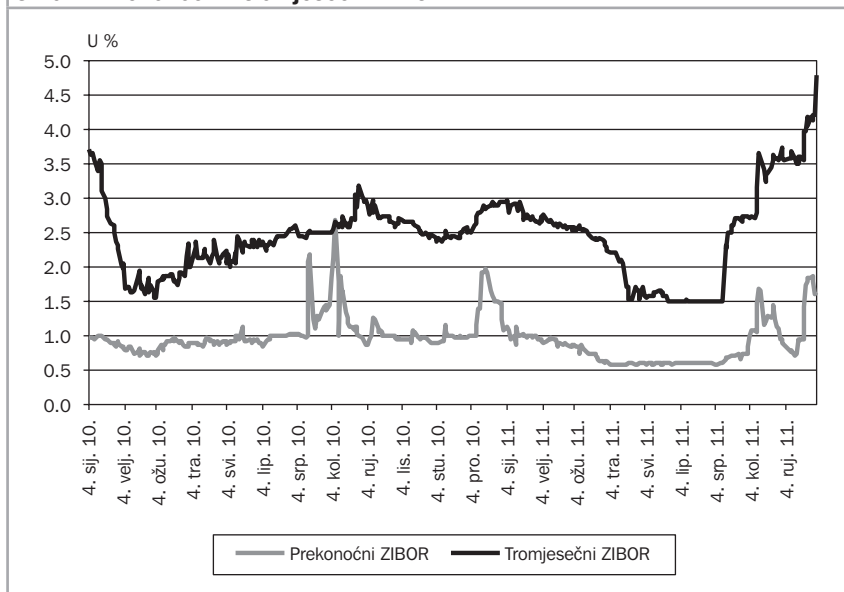
Izvori: Eurostat, Europska središnja banka, Monthly Bulletin, listopad 2011., Međunarodni monetarni fond, World Economic Outlook, rujan 2011.

Pojačano izdavanje trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu

Prekonoćni se ZIBOR cijelo drugo tromjesečje 2011. godine zadržavao na razini od 0,6 posto, dok je treće tromjesečje obilježila njegova nešto veća volatilnost i viša stopa. U kolovozu je došlo do porasta prekonoćnog ZIBOR-a na razinu od 1,65 posto. I tromjesečni je ZIBOR zabilježio značajan porast u trećem tromjesečju, s 1,5 na 4,8 posto, a tu je razinu zadnji put zabilježio u studenom 2009. godine. Do rasta ZIBOR-a je, između ostalog, došlo i zbog devizne intervencije HNB-a krajem srpnja kojom je s tržišta povučeno 1,8 milijardi kuna, ali i očekivanja tržišta da će HNB smanjiti likvidnost na novčanom tržištu ukoliko dođe do značajnije deprecijacije kune prema

euru. Upravo se to i dogodilo krajem trećeg tromjesečja kada je HNB ponovno intervenirala na deviznom tržištu povukavši 1,4 milijardi kuna te povećavši stopu obvezne pričuve s 13 na 14 posto, čime je povukla 3,1 milijardi kuna s tržišta. S porastom kamatnih stopa na novčanom tržištu, ali i zbog visokih potreba države za refinanciranjem postojećih obveza na izdane trezorske zapise, posljedično su porasli i prinosi na trezorske zapise Ministarstva financija. Prinos na jednogodišnji trezorski zapis porastao je s 2,7 posto na početku srpnja na 4,5 posto krajem rujna, dok je prinos na šestomjesečni trezorski zapis porastao s 2,15 posto na 3,7 posto. U trećem je tromjesečju Ministarstvo financija pojačalo intenzitet izdavanja trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu izdajući 184,6 milijuna eura jednogodišnjih i 68,9 milijuna eura po prvi put uvedenih tromjesečnih trezorskih zapisa. Tako je sveukupno izdano 253,5 milijuna eura trezorskih zapisa uz valutnu klauzulu.

Slika 4. **Prekonoćni i tromjesečni ZIBOR**

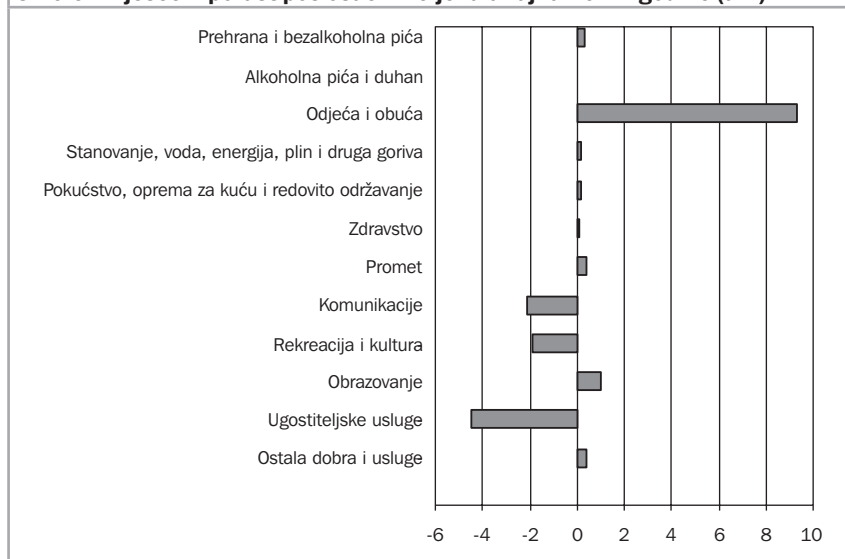

Izvor: Thomson Reuters Croatia.

Stopa inflacije zadržava se iznad 2 posto

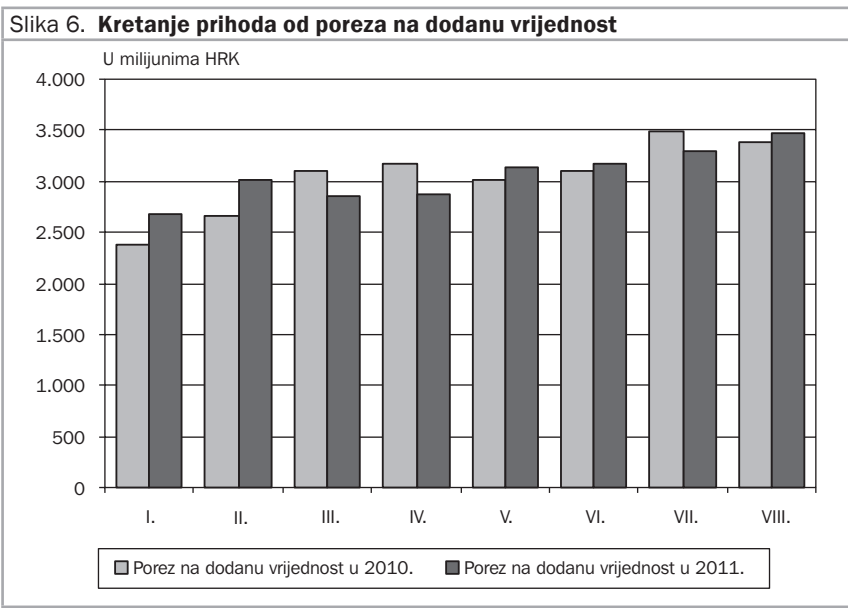
Cijene dobara i usluga namijenjenih osobnoj potrošnji, mjerene indeksom potrošačkih cijena, povećane su u rujnu za 0,4 posto u odnosu na kolovoz. Cijene dobara pritom su porasle 1,0 posto, dok su cijene usluga smanjene 1,7 posto. Time je godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena ubrzala s 2,0 posto u kolovozu na 2,2 posto u rujnu. Prosječni je međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena u trećem tromjesečju 2011. godine iznosio 2,1 posto, a u prvih devet mjeseci 2,2 posto. Najznačajniji utjecaj na povećanje potrošačkih cijena na mjesečnoj razini u rujnu imao je sezonski porast cijena odjeće od 11,1 posto te cijena obuće od 5,1 posto. Cijene prehrane narasle su 0,3 posto u odnosu na kolovoz, pri čemu se naročito ističu cijene povrća, koje su se povećale za 1,3 posto, te cijene voća, s porastom od 1,2 posto, dok je meso pojeftinilo za 0,2 posto. Osim toga, valja spomenuti povećanje cijena automobila od 0,9 posto te cijena goriva i maziva za osobna vozila od 0,3 posto. Najznačajniji utjecaj u suprotnom smjeru, uslijed sezonskih utjecaja, imalo je smanjenje cijena usluga smještaja od 27,9 posto te smanjenje cijena paket-aranžmana od 23,5 posto.

Slika 5. Mjesečni porast potrošačkih cijena u rujnu 2011. godine (u %)

Izvor: Državni zavod za statistiku.

trošarine na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, trošarine na duhan i luksuzne proizvode, dok ostali prihodi od trošarina bilježe pad, a stagniraju prihodi od trošarina na pivo. Prihodi od trošarina na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove bilježe najznačajniji međugodišnji rast od 17,3 posto, iz čega je vidljiv oporavak tržišta automobilima. Ostali prihodi proračuna nisu direktno vezani uz gospodarsku aktivnost, a ostvaruju se prema očekivanjima.

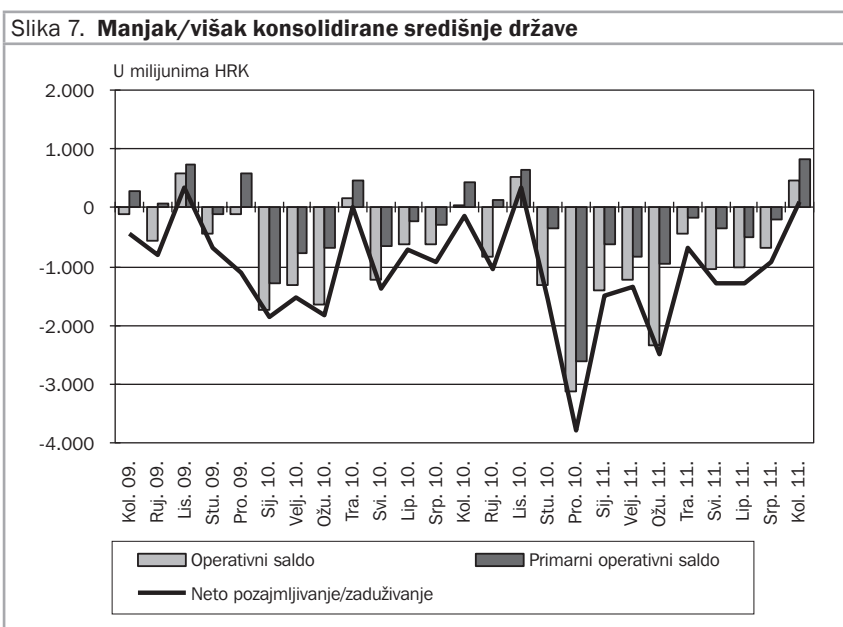

Izvor: Ministarstvo financija RH.

Rashodi proračuna ostvaruju se u skladu s planom

Rashodi konsolidirane središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza ostvareni su u iznosu od 79,9 milijardi kuna, odnosno na razini su rashoda zabilježenih u prvih osam mjeseci prošle godine. Najveći dio rashoda odnosi se na socijalne naknade, koje su u promatranom razdoblju iznosile 37,1 milijardu kuna. Ovi su rashodi 0,3 posto manji nego u istom razdoblju 2010. godine. Najveći dio rashoda za socijalne naknade odlazi na isplatu mirovina, zatim na zdravstvo, dječji doplatak, porođiljne naknade te naknade

nezaposlenima. Rashodi za zaposlene od siječnja do kolovoza 2011. godine iznosili su 21,1 milijardu kuna, te bilježe međugodišnje povećanje od 1,2 posto. Najveće međugodišnje povećanje bilježe rashodi za kamate, koji su u prvih osam mjeseci iznosili 4,8 milijardi kuna uz međugodišnji rast od 21,1 posto. Rashodi za korištenje dobara i usluga zabilježili su međugodišnje smanjenje od 0,7 posto. Rashodi za subvencije povećani su 4,9 posto, a najvećim su dijelom utrošeni na subvencije Hrvatskim željeznicama, poljoprivredi te za obrt, malo i srednje poduzetništvo.

Izvor: Ministarstvo financija RH.

Prikupljanje financijskih sredstava države za buduće isplate...

Neto nabava nefinancijske imovine konsolidirane središnje države iznosila je 1,8 milijardi kuna u prvih osam mjeseci 2011. godine. Pritom je nabava nefinancijske imovine iznosila 2,0 milijarde kuna, dok je od prodaje ostvareno 207,2 milijuna kuna. Neto financijska imovina konsolidirane središnje države u razdoblju od siječnja do kolovoza 2011. godine povećana

je za 4,9 milijardi kuna, a transakcije su u potpunosti provedene na domaćoj financijskoj imovini. U promatranom je razdoblju na poziciji novac i depoziti prikupljeno 4,4 milijarde kuna, dok se ostale transakcije na financijskoj imovini odnose na domaće zajmove i dionice te ostale udjele. Očekuje se da će se prikupljena financijska sredstva najvećim dijelom iskoristiti za financiranje obveze proračuna u nadolazećem razdoblju.

... uz novo neto zaduženje od preko 14 milijardi kuna

Neto povećanje obveza konsolidirane središnje države u prvih osam mjeseci 2011. iznosilo je 14,4 milijarde kuna. Pritom su neto domaće obveze povećane 5,6 milijardi kuna, dok su neto inozemne obveze povećane 8,8 milijardi kuna. Domaće obveze generirane su novim zaduživanjem po osnovi obveznica i zajmova. U promatranom je razdoblju novo zaduživanje domaćim obveznicama iznosilo 4,7 milijardi kuna, dok je otplaćeno 315,7 milijuna kuna po istoj osnovi. Istovremeno, država se zadužila za 1,8 milijardi kuna, a po ovoj je osnovi otplaćeno 580,3 milijuna kuna. I na inozemnom su se tržištu transakcije odvijale putem obveznica i zajmova. Pritom je konsolidirana središnja država otplatila 5,5 milijardi kuna obveza po inozemnim obveznicama, a zadužila se novim izdanjem inozemnih obveznica u iznosu od 13,3 milijarde kuna. Po osnovi inozemnih zajmova, konsolidirana se središnja država zadužila 3,2 milijarde kuna, dok je otplata dospjelih inozemnih zajmova iznosila 2,2 milijarde kuna.

Tablica 1. Glavni ekonomski pokazatelji				
	2009.	2010.	2011.	
REALNA GOSPODARSKA AKTIVNOST				
Bruto domaći proizvod, realni (%-tna promjena)	-6,0	-1,2	0,8	2. tromjesečje
Industrijska proizvodnja, fizički obujam (%-tna promjena)	-9,3	-1,4	-1,7	Siječanj-rujan
Trgovina na malo, realni promet (%-tna promjena)	-15,3	-1,8	1,1	Siječanj-kolovoz
Građevinarstvo, fizički obujam (%-tna promjena)	-6,5	-15,9	-9,9	Siječanj-kolovoz
Turizam, noćenja (%-tna promjena)	-1,4	2,6	6,1	Siječanj-kolovoz
ZAPOSLENOST, PLAĆE I CIJENE				
Stopa registrirane nezaposlenosti	14,9	17,4	16,7	Kolovoz
Neto plaća (%-tna promjena)	2,6	0,6	0,8	Srpanj
Potrošačke cijene (%-tna promjena)	2,4	1,1	2,2	Rujan
VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA				
Izvoz roba, EUR (%-tna promjena)	-21,6	18,2	0,7	Siječanj-kolovoz
Izvoz roba i usluga, EUR (%-tna promjena)	-18,8	8,9	-4,6	Siječanj-ožujak
Uvoz roba, EUR (%-tna promjena)	-26,9	-0,6	-1,3	Siječanj-kolovoz
Uvoz roba i usluga, EUR (%-tna promjena)	-24,7	-0,7	-1,5	Siječanj-ožujak
PRORAČUN, KAMATNE STOPE I TEČAJ				
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (opća država, mlrd. kuna)	-10,72	-14,63	-8,35	Siječanj-lipanj
Kamatna stopa na kratkoročne kunske kredite bez valutne klauzule (kraj razdoblja, u % na godišnjoj razini)	11,22	10,05	9,36	Kolovoz
ZIBOR (prekonočni krediti, u % na god. razini, kraj razdoblja)	0,73	0,82	1,63	Rujan
Tečaj EUR (kraj razdoblja)	7,31	7,39	7,49	Rujan
Tečaj USD (kraj razdoblja)	5,09	5,57	5,49	Rujan

Napomena: Postotne promjene su u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija RH i www.reuters.hr.